

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text> (Дата звернення: 12.10.2024).
2. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків : Закон України від 16.07.1999 № 991-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14#Text> (Дата звернення: 12.10.2024).

УДК 174:657

Коршак Вікторія Володимирівна,
*здобувач другого рівня вищої освіти ОП «Облік і аудит»,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
науковий керівник: Гаман Галина Володимирівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування
Київського національного університету
будівництва і архітектури*

ПРОФЕСІЯ БУХГАЛТЕРА: ПРИНЦИПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДОТРИМАННЯ ЕТИЧНИХ АСПЕКТІВ

В умовах становлення соціально відповідального суспільства, з одного боку, та актуалізації цифрових трансформацій, з іншого, положення і принципи професійної етики оновлюються, відіграючи вагомую роль у професії бухгалтера. Враховуючи динамічність розвитку даної професії важливо розуміти основні тенденції та проблеми, що знижують якість роботи бухгалтерів.

Професійна етика є самостійною галуззю знань про основи організації взаємодії осіб всередині трудового колективу, принципи комунікації із споживачами товарів і послуг, користувачами інформації про діяльність організації чи господарюючого суб'єкта, а також основи поведінки особистості як професіонала у певній галузі. Як і для кожної самостійної сфери знань, для професійної етики бухгалтерів характерне оновлення принципів і норм відповідно до запитів і вимог сучасного соціуму. Досліджувана проблематика не втрачає своєї актуальності, а, навпаки, набуває нового рівня, зважаючи на цінність соціальної відповідальності та особистісних рис бухгалтерів, які у сукупності формують професіоналізм і майстерність. Варто пам'ятати, що подальший розвиток бухгалтерської професії в Україні значною

мірою залежить від дотримання основ професійного етикету. Професіоналізм – це цілісний індикатор, який формується не лише на основі показників якості виконання вузькоспеціалізованих функцій, але й вимагає врахування такого специфічного аспекту як етичність поведінки фахівця.

Кожен бухгалтер має певні обов'язки, пов'язані із дотриманням етичних норм і принципів у професійній діяльності. Рівень професіоналізму – це не лише досвід; це довіра до фахівця та інформації, яку він пропонує користувачам. Відповідно, з метою виховання дисциплінованості, порядності, добросовісності, розуміння власної соціальної відповідальності в бухгалтерській практиці сформувалось два аспекти – професійна складова та морально-етична складова, яка впливає на становлення бухгалтера як особистості та учасника соціально-економічних процесів у державі. Якщо формування професіоналізму більшою мірою залежить від освіти, накопиченого досвіду та професійного саморозвитку впродовж життя, то за морально-етичну складову роботи бухгалтера відповідає професійна етика, її норми і принципи та їх дотримання фахівцями у професійній діяльності.

Таким чином, професійна етика бухгалтерів – це сукупність стійких моральних цінностей, які запропоновано бухгалтерам як правила поведінки в межах професійної діяльності та під час виконання службових обов'язків. Вони закріплюються у свідомості фахівців та формують морально-етичні орієнтири, слідування яким допомагає бухгалтерам зберігати неупередженість і справедливість у прийнятті повсякденних рішень. Дотримання етичних норм та принципів є однією з умов успіху, росту професіоналізму і майстерності фахівця.

Етику бухгалтерів, як самостійну галузь знань, науку про поведінку і моральноетичні цінності, забезпечує Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (далі – Кодекс), розроблений Міжнародною федерацією бухгалтерів (International Federation of Accountants – IFAC). Це документ, який визначає основоположні етичні принципи, що відображають визнання професією своєї відповідальності за захист суспільних інтересів. Принципи є вимогами до поведінки, стандартами, яким, як очікується, повинні відповідати бухгалтери у своїй професійній діяльності. Кодекс поділено на три частини, кожна з яких містить етичні норми і принципи поведінки у різних практичних ситуаціях:

– перша частина Кодексу відображає правила поведінки для всіх професійних бухгалтерів, основоположні принципи та концептуальну основу професії;

– друга частина Кодексу містить додатковий матеріал, що застосовується бухгалтерами при здійсненні ними професійної діяльності у бізнесі та публічній практиці;

– третя частина Кодексу регламентує порядок роботи бухгалтерів у публічній практиці, зокрема, містить додаткові матеріали щодо даного аспекту професійної діяльності, які не зазначені раніше у документі [1].

Остання, вдосконалена порівняно з документом 2016 року, версія Кодексу набрала чинності у червні 2019 року. Оновлений документ має чітку, більш раціональну навігацію, включає суттєві доповнення і зміни в частині різних аспектів поведінки фахівців у межах професійної діяльності.

Відповідно до Кодексу основними принципами є:

1) чесність, що вимагає від бухгалтера бути відвертим і правдивим у всіх професійних та ділових відносинах;

2) об'єктивність, що передбачає не ставити під загрозу професійні чи ділові судження через упередженість, конфлікт інтересів чи неналежний вплив інших осіб;

3) професійна компетентність та належна ретельність, які передбачають два самостійних аспекти:

– по-перше, досягнення та підтримку бухгалтером рівня професійних знань та навичок, необхідного для забезпечення отримання клієнтом або організацією-працедавцем компетентної професійної послуги на основі сучасних технічних та професійних стандартів і чинного законодавства;

– по-друге, сумлінна організація професійної діяльності відповідно до актуальних технічних та професійних стандартів роботи;

4) конфіденційність, яка вимагає від бухгалтера збереження інформації, отриманої в результаті професійних та ділових відносин, унеможливлення небажаного витоку даних чи їх розповсюдження;

професійна поведінка, яка є комплексною вимогою до фахівця і передбачає дотриманням ним вимог відповідних законодавчих і нормативних актів та уникнення будь-якої діяльності господарюючого суб'єкта, визначаються перспективи його розвитку.

Перш за все, розвиток професійної етики та осучаснення вимог до поведінки бухгалтера розпочинається із трансформації самої професії та її місії. Базовою функцією бухгалтерської справи була реєстрація та обробка фактів господарського життя. В результаті закономірної еволюції бухгалтер став фахівцем, що виконує функції з підготовки достовірної та неупередженої інформації, створення аналітичного базису для прийняття управлінських

рішень та бере участь у формуванні стратегії сталого розвитку суб'єкта бізнес-простору [2].

Таким чином, в умовах прогресивної цифрової економіки та автоматизованого обліку етична поведінка бухгалтера – це порядок організації роботи фахівця в цифровому інформаційному просторі, зокрема:

по-перше, підготовка достовірної і правдивої фінансової звітності, що поєднує результат технічної обробки фінансових і нефінансових потоків інформації та результат професійного судження конкретного фахівця, який її готує;

по-друге, захист інтересів, комерційної таємниці та збереження майна компанії. В умовах безпрецедентного руйнівного впливу на бізнес-середовище пандемії COVID-19 та повно масштабної війни росії проти України, цей аспект діяльності бухгалтера є порядком для вітчизняного підприємництва. Етичність поведінки, без перебільшень, здатна забезпечити захист і збереження бізнесу та економіки України;

по-третє, гарантування господарюючому суб'єкту економічної безпеки шляхом прийняття бухгалтером та топ-менеджментом компанії ефективних управлінських рішень не лише на основі обробленої первинної інформації та аналітичних даних, але й суб'єктивного професійного судження і нагромадженого досвіду фахівців [2].

У контексті глобальної діджиталізації поведінка бухгалтера повинна базуватись на розумінні фахівцем важливості набуття навичок цифрового способу мислення. Зокрема, за умов роботи у діджитал-просторі значення достовірності бухгалтерської інформації і неупередженості ділових рішень працівника лише зростає, адже кожен користувач інформації має широкі можливості щодо її перевірки та моніторингу дій бухгалтера. Коректність і етичність поведінки фахівця набувають пріоритетності, безпосередньо впливають на якість послуг та можуть змінювати рівень довіри до бухгалтера і результатів його роботи.

Список використаних джерел

1. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів. IFAC, 2018. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/kodex_et.pdf.

2. Василішин С. І. Трансформація місії та назви професії бухгалтера під впливом запитів зміцнення економічної безпеки підприємств в умовах діджиталізації економіки. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/60.pdf

*Єнанова Тетяна Анатоліївна, науковий керівник: Деніжна Світлана
Олександрівна*

ВПЛИВ СИБЛІНГІВ НА ПСИХОЛОГІЧНУ ПІДТРИМКУ ЧЛЕНІВ
РОДИНИ.....583

*Єфременко Тетяна Вікторівна, науковий керівник: Євтушенко Ірина
Володимирівна*

МОТИВАЦІЯ ТА ЗАОХОЧЕННЯ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ.....585

*Завгородня Анастасія Миколаївна, науковий керівник: Калениченко Руслан
Арсенович*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ 589

Зубенко Олеся Олександрівна, науковий керівник: Плетка Ольга Тарасівна
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧАСНИКІВ
ВІЙСЬКОВИХ ОПЕРАЦІЙ.....591

*Івасюк Дарія Володимирівна, науковий керівник: Льовкіна Олена
Геннадіївна*

ПРИЧИНИ ПОДРУЖНІХ КОНФЛІКТІВ СПРИЧИНЕНИХ
ВІЙНОЮ.....593

Кабак Єва Антонівна, науковий керівник: Рєпіна Ірина Юріївна
ЧОМУ ВАЖЛИВО ПІДТРИМУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ
КОНТЕНТ.....597

*Колосов Олександр Олександрович, науковий керівник: Васильєва
Олександра Іллівна*

РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРКІВ В УДОСКОНАЛЕННІ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ І НАУКИ В
УКРАЇНІ.....600

Коршак Вікторія Володимирівна, науковий керівник: Галина Гаман
ПРОФЕСІЯ БУХГАЛТЕРА: ПРИНЦИПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ
ДОТРИМАННЯ ЕТИЧНИХ АСПЕКТІВ 603

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net